

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

НАКАЗ
м. Чернівці

„28” 08 2015 р.

№ 08-0.

**Про затвердження
Положення про запобігання та
виявлення академічного плагіату**

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Статуту Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», на виконання наказу від 04.06.2015 № 190-Адм «Про впровадження Плану заходів з імплементації положень Закону України «Про вищу освіту» у Вищому державному навчальному закладі України «Буковинський державний медичний університет» та постанови вченої ради від 27 серпня 2015 року (протокол № 1), -

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити та ввести в дію з 01 вересня 2015 року «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату» (додаток).
2. Контроль за виконанням цього наказу покласти на проректора з наукової роботи та міжнародних зв'язків проф. Іващука О.І.

Ректор

Т.М. Бойчук

Виконавець:

Завідувач кафедри анатомії,
топографічної анатомії та оперативної хірургії
О.М.Слободян

Погоджено:

Проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків
О.І.Іващук

Юрисконсульт

до нар. 08-0

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою

Вищого державного навчального закладу України
«Буковинський державний медичний університет»
протокол № 2 від 24 вересня 2015 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ
АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ**

Чернівці – 2015

1. Загальні положення

"Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату" (далі – Положення) розроблене відповідно до законодавства України (Конституції України, Закону України "Про вищу освіту" від 01.07.2014 № 1556-VII, Закону України "Про авторське право і суміжні права" № 2627-III від 11.07.2001 зі змінами та доповненнями, Закону України "Про наукову та науково-технічну діяльність" № 284-XIV від 01.12.98 зі змінами та доповненнями, Постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 567 "Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника") та Статуту ВДНЗ України "Буковинський державний медичний університет" (далі – Університет) для запобігання плагіату серед викладацького складу Університету, докторантів, аспірантів, здобувачів наукового ступеня, магістрантів, студентів, тощо.

Це Положення має на меті підвищення якості навчання, розвиток навичок коректної роботи із джерелами інформації та формування звички до сумлінного дотримання вимог наукової етики, активізацію самостійності та індивідуальності при створенні авторського твору та відповідальності за порушення загальноприйнятих правил з боку викладацького складу, докторантів, аспірантів, здобувачів наукового ступеня, студентів усіх форм навчання. Положення спрямоване на формування академічної етики та поваги до інтелектуальних надбань і покликане сприяти впровадженню практики належного цитування через визначення поняття та форм плагіату, методів запобігання його поширенню, процедури розгляду та фіксування фактів плагіату, а також формалізації можливих наслідків його вчинення у межах університету.

2. Термінологія

У даному положенні використовуються терміни у таких значеннях:

2.1. Академічний плагіат – оприлюднення у письмовій або електронній формі (частково або повністю) наукових результатів, отриманих та оприлюднених іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів (інформації) інших авторів без відповідного посилання (ст. 50 Закону України "Про авторське право і суміжні права").

2.2. Автор – фізична особа, результатом творчої праці якої є створений твір.

2.3. Твір – оформлена відповідним чином інформація, як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі, оприлюднена на веб-сайті монографія, навчальне видання, стаття, препринт, автореферат, рукопис дисертації, тощо.

2.4. Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному веб-сайті, тощо) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити

зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

2.5. Різновиди плагіату:

- 1) копіювання та оприлюднення виконаної іншим автором роботи як своєї;
- 2) дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) без належного оформлення цитування;
- 3) внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів в них, тощо) та без належного оформлення цитування;
- 4) парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту. Сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних оборотів або пропозицій при використанні будь якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет);
- 5) компіляція – процес написання твору, наукової праці на підставі чужих матеріалів без самостійного дослідження та опрацювання джерел.

3. Заходи із формування несприйняття академічної нечесності та плагіату

3.1. Формування, видання та розповсюдження методичних матеріалів із визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у наукових і навчальних працях матеріали;

3.2. Ознайомлення науково-педагогічних, наукових та інших працівників Університету, осіб, які навчаються з цим Положенням та іншими документами, що унормовують запобігання академічного плагіату та встановлюють відповідальність за академічний плагіат.

3.3. Введення до освітніх програм і навчальних планів підготовки фахівців з вищою освітою навчальних дисциплін, що забезпечують формування загальних компетентностей з дотримання етичних норм і принципів, коректного менеджменту інформації при роботі з первинними та вторинними інформаційними ресурсами та об'єктами інтелектуальної власності.

3.4. Сприяння органам студентського самоврядування, первинній профспілковій організації студентів, аспірантів та докторантів, науковому товариству студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів і молодих учених в інформуванні осіб, які навчаються, про правила наукової етики.

3.5. Введення до виховної роботи факультетів, кафедр, освітніх центрів заходів із формування у здобувачів вищої освіти етичних норм, що унеможливають академічний плагіат.

3.6. Розміщення на веб-сайтах періодичних видань Університету викладу етичних норм публікації та рецензування статей.

4. Запобігання академічного плагіату

4.1. Заходи, спрямовані на виявлення плагіату при підготовці та оприлюдненні наукових творів (окрім дисертацій та фахових видань університету) та навчальних, навчально-методичних видань:

4.1.1. Усі підготовлені до друку наукові твори та навчальні видання розглядаються на засіданнях кафедр, інших структурних підрозділів, в яких працюють автори творів.

4.1.2. При рекомендації твору до друку твір має бути перевірений на відсутність академічного плагіату. Для цього слід застосовувати не тільки звірку паперових примірників тексту а також доступні програмні методи (програми, наприклад: eTXT Антиплагиат, Advego Plagiatus, AntiPlagiarism та он-лайн сервіси типу antiplagiat.in.ua, antiplag.com.ua).

4.1.3. Висновок про відсутність академічного плагіату у творі вноситься до рішення, ухваленого засіданням кафедри, апробаційної ради, тощо.

4.1.4. За об'єктивність висновку про відсутність академічного плагіату відповідальність несе керівник структурного підрозділу.

4.2. Заходи, спрямовані на виявлення плагіату при підготовці та оприлюдненні наукових періодичних видань університету:

4.2.1. Перед поданням на розгляд вченої ради періодичного наукового видання Університету редакційна колегія перевіряє прийняті до опублікування статті на відсутність академічного плагіату, про що складається довідка, яку підписує головний (відповідальний) редактор видання.

4.2.2. За об'єктивність висновку про невиявлення академічного плагіату відповідальність несе головний (відповідальний) редактор видання.

4.3. Заходи, спрямовані на виявлення плагіату при рекомендації до захисту дисертацій на здобуття наукових ступенів:

4.3.1. При розгляді дисертації, виконаної в Університеті, на засіданні кафедри проводиться перевірка дисертації та автореферату на відсутність академічного плагіату.

4.3.2. Висновок про невиявлення академічного плагіату в дисертації, виконаної в університеті, та її авторефераті вноситься до рішення, ухваленого засіданням кафедри.

4.3.3. За об'єктивність висновку про невиявлення академічного плагіату в дисертації виконаної в університеті, відповідальність несе керівник структурного підрозділу.

4.3.4. Перед прийняттям дисертації, поданої для захисту до спеціалізованої вченої ради Університету, вчений секретар спеціалізованої вченої ради та комісія, призначена спеціалізованою вченою радою для попереднього розгляду дисертації, перевіряють дисертацію на відсутність академічного плагіату.

4.3.5. У висновку комісії, призначеної спеціалізованою вченою радою для попереднього розгляду дисертації, зазначається невиявлення академічного плагіату в дисертації та авторефераті.

4.3.6. На офіційному веб-сайті університету в розділі, в якому міститься інформація про роботу спеціалізованої вченої ради, що прийняла до захисту

дисертацію особи, яка здобуває ступінь доктора філософії (кандидата наук), оприлюднюються в електронному виді дисертація та автореферат дисертації – протягом 10 робочих днів з дати розсилки автореферату дисертації, зазначеної в авторефераті), – відгуки офіційних опонентів – не пізніше ніж за 10 календарних днів до дати захисту дисертації, зазначеної в авторефераті дисертації.

4.3.7. У разі невиконання вимог, передбачених п. 4.3.6. цього Положення, засідання спеціалізованої вченої ради із захисту дисертації не проводиться.

4.3.8. Персональну відповідальність за дотримання вимог, передбачених пунктом 4.3.6, 4.3.7 цього Положення, несуть голови спеціалізованих вчених рад.

4.4. *Науковим керівникам і консультантам в обов'язковому порядку ознайомити із цим Положенням молодих науковців та на усіх етапах виконання наукових робіт контролювати та попереджувати факти академічного плагіату.*

5. Критерії оцінювання плагіату в творах

5.1. Максимальний допустимий збіг з однією роботою не повинен перевищувати межу 40%. У випадку кваліфікаційних робіт магістра, навчально-методичних праць, посібників, керівництв та інших типових творчих проектів, межа максимального збігу з однією роботою не повинна перевищувати 50%.

5.2. Наявність помилок визначених апаратним способом (комп'ютером) у роботі не повинна перевищувати межу 15%. У разі використання специфічних термінів, що не можуть бути знайдені в стандартних словниках, межа допустимих помилок може досягати 25%.

5.3. Для технічної підтримки перевірки наукових та навчальних праць на наявність академічного плагіату на офіційному сайті Університету розміщується посилання на он-лайн сервіси та програми з перевірки наукових та навчально-методичних праць на наявність плагіату.

6. Порядок розгляду факту плагіату та застосування дисциплінарних стягнень

6.1. Виявлення факту академічного плагіату (компіляції) у творах можливе на етапі представлення в редакційну колегію (видавництво) або для розгляду вченою радою з метою рекомендації до друку – для наукових робіт (монографія, підручник, навчальний посібник, стаття, тези, препринт); на етапі розгляду на засіданні кафедри творів викладачів, що вимагають ухвалення кафедри; на етапі подання на перевірку науковому керівнику або консультанту.

6.2. Особа, яка виявила академічний плагіат (компіляцію) у творах, що є науковими або навчально-методичними роботами (монографія, підручник, навчальний посібник, стаття, тези, препринт, дисертація, тощо) попереджає про це автора, а у разі його незгоди повідомляє службовою запискою про це

керівника підрозділу, проректора, відповідального за наукову або навчальну роботу в Університеті.

6.3. Факт академічного плагіату (компіляції) у творах професорсько-викладацького складу, докторантів, аспірантів, магістрантів, здобувачів наукового ступеня розглядається комісією, створеною на підставі розпорядження проректора, відповідального за наукову роботу в Університеті.

6.4. Виявлення трьох і більше фактів плагіату (системний плагіат) у творах докторантів, аспірантів, магістрантів, здобувачів наукового ступеня може бути підставою для виключення з докторантури (аспірантури) чи відкріплення від Університету.

6.5. Виявлення системних фактів академічного плагіату (компіляцій) в осіб професорсько-викладацького складу може бути враховано при подовженні дії контракту.

6.6. Встановлення фактів плагіату (компіляцій) в уже опублікованих творах є підставою для заборони автору включати такі твори у перелік своїх наукових та навчально-методичних публікацій.

7. Порядок подання апеляцій та їх розгляд

7.1. У випадку незгоди щодо виявлення факту плагіату (компіляцій) у творі, автор має право у п'ятиденний термін з моменту виявлення подати письмову апеляційну заяву на ім'я ректора з прохання про створення комісії по розгляду апеляції.

7.2. Для розгляду апеляційної заяви, на підставі наказу ректора створюється апеляційна комісія із числа професорів відповідного факультету у складі: голова комісії, члени комісії, секретар. Загальний склад – не більше 5 осіб. Персональний склад членів апеляційної комісії факультету формується з найбільш досвідчених та авторитетних професорів кафедр, що входять до відповідного факультету Університету. Головою комісії призначається проректор Університету з відповідного напрямку роботи. Секретар комісії призначається із співробітників навчального або наукового відділу відповідно до напрямку роботи, що розглядається. До складу апеляційної комісії не може бути включений співробітник, який безпосередньо виявив факт плагіату. Повноваження апеляційної комісії дійсні протягом одного навчального року. На засіданні комісії повинна бути ділова, спокійна і доброзичлива обстановка.

7.3. Голова апеляційної комісії проводить засідання у двотижневий термін з моменту виходу наказу ректора про створення апеляційної комісії. Про дату та час проведення засідання заявник попереджається щонайменше за тиждень. Якщо заявник не з'являється на засідання апеляційної комісії, питання розглядається за його відсутності.

7.4. У випадку необхідності отримання додаткової уточнюючої інформації, засідання апеляційної комісії може проводитись у кілька етапів з інтервалом не більше трьох робочих днів.

7.5. Сумніви, що виникають у членів апеляційної комісії, трактуються на користь особи, твір якої розглядається апеляційною комісією.

7.6. За результатами засідання апеляційна комісія формує висновки, які підписує голова апеляційної комісії, її члени та заявник, зазначаючи погодження висновків.

7.7. Висновки апеляційної комісії зберігаються у проректора, відповідального за відповідний напрямок роботи в Університеті упродовж двох років.

7.8. У випадку встановлення факту *свідомого наклепу* (повідомлення неправдивих даних) особою, що направила службову записку про академічний плагіат, така особа несе відповідальність згідно законодавства України та її повідомлення про академічний плагіат не розглядаються упродовж наступних п'яти років.

8. Прикінцеві положення

8.1. Положення набуває чинності з моменту затвердження його наказом ректора.

8.2. Контроль за виконанням цього Положення покладається на проректора з науково-педагогічної роботи та проректора з наукової роботи та міжнародних зв'язків.

Ректор

Т.М. Бойчук